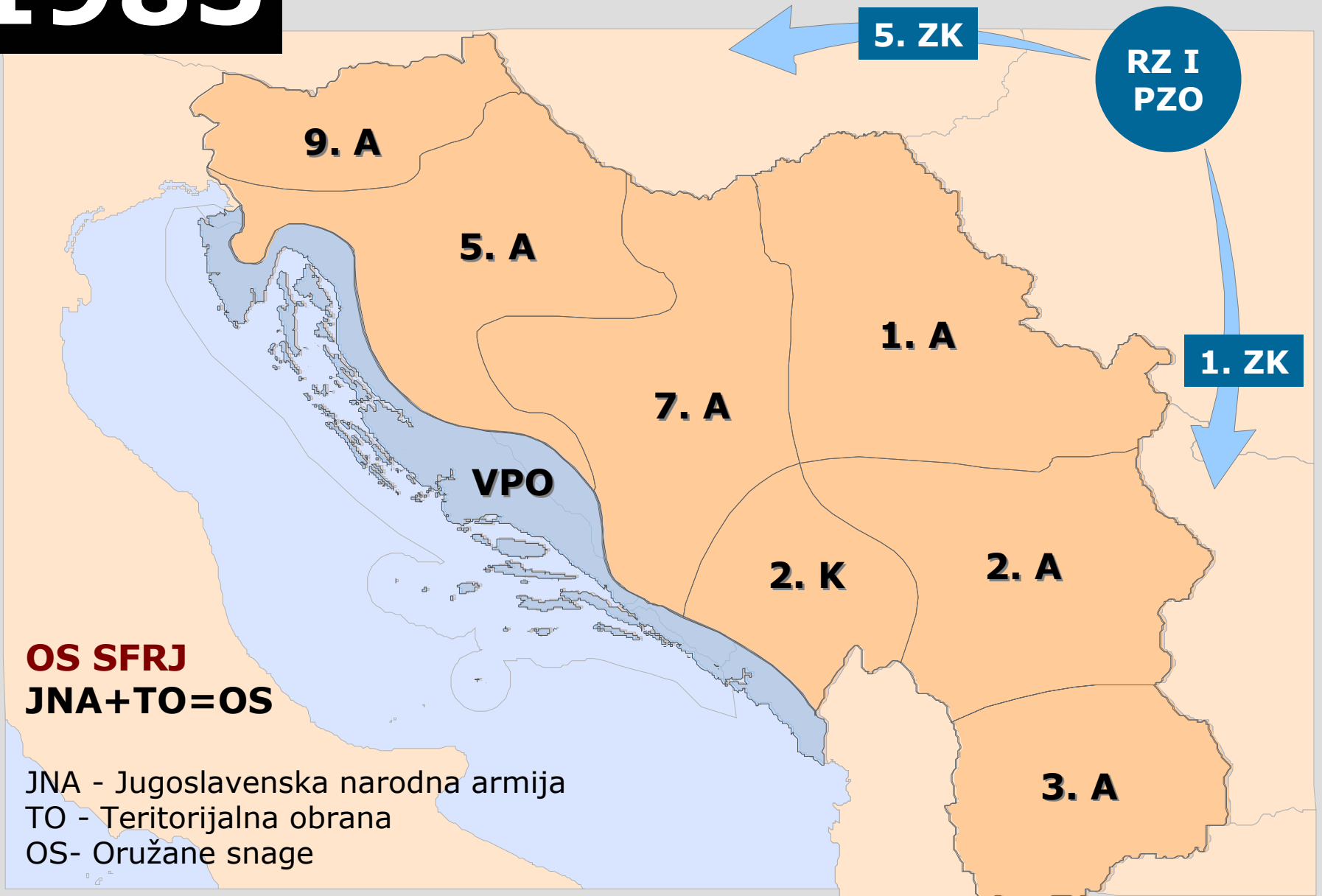

25. kolovoza 1998.

Uloga JNA i srpskih postrojbi u hrvatskom i bosanskohercegovačkom ratu

Republika Hrvatska · Ministarstvo obrane · Glavni stožer OS

1985

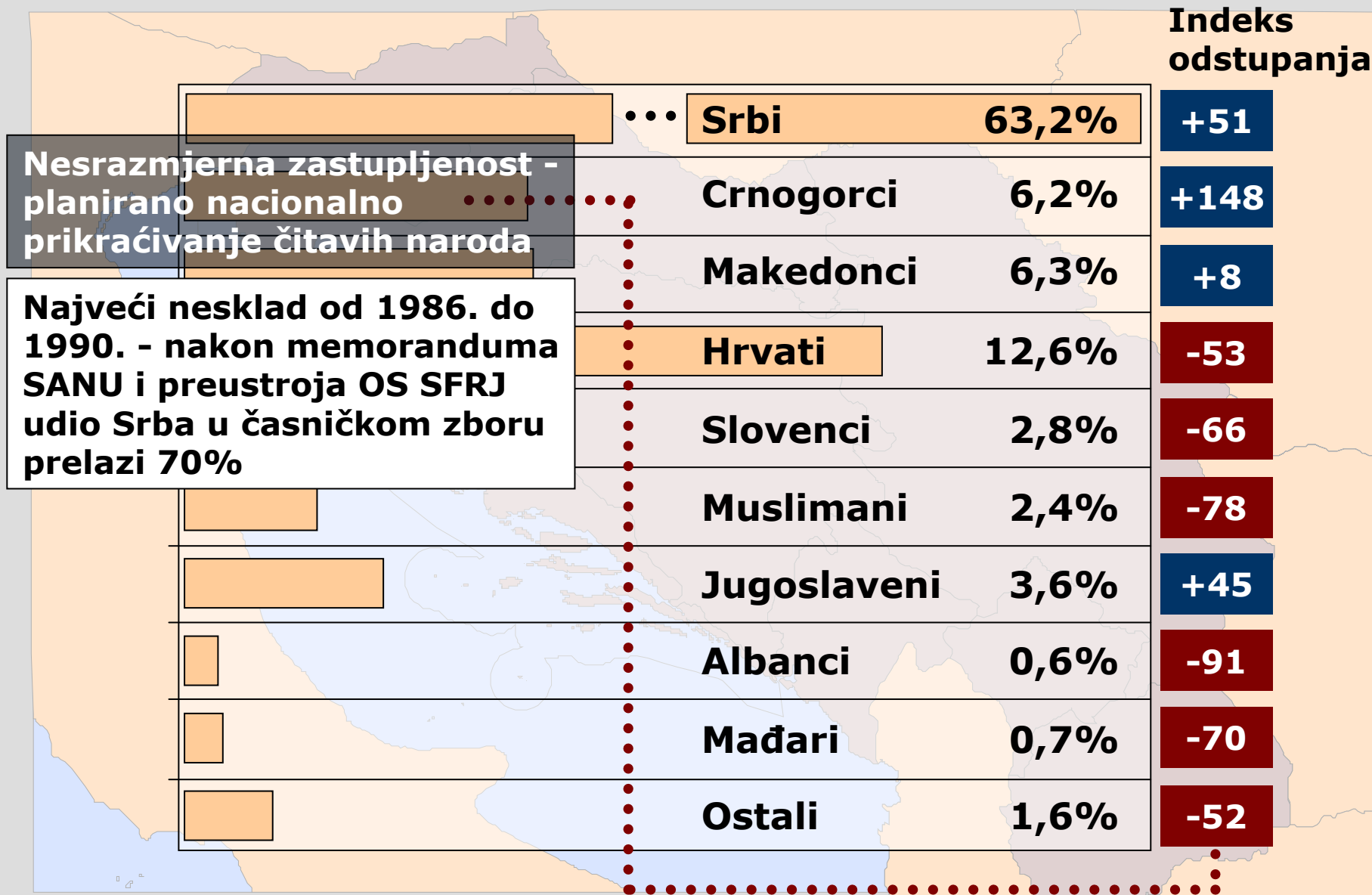

OS SFRJ
JNA+TO=OS

JNA - Jugoslavenska narodna armija
TO - Teritorijalna obrana
OS- Oružane snage

Armije imaju republička obilježja

Struktura časničkog zbora

Slijed odrednica pretvaranja JNA u srpsku imperijalnu silu

Strukturno učiniti što više srpskom, a što manje vojskom ostalih naroda

Infrastrukturu prilagoditi razmještanju i uporabi snaga prema planu izbijanja na "zapadnu srpsku granicu"

Organizacijski prilagoditi snage za pacifikaciju prostora prije obznanjivanja srpskog političkog cilja

Operativnu uporabu snaga provjeriti u uvjetima "izvanrednih prilika", a sve maskirati pod općom agresijom NATO-a

U provedbi plana naglašavati i prikazivati jugoslavensku opciju, čekati da "unutarnji neprijatelj" prvi napadne, a onda ga poraziti

Preoblikovati JNA u nekoliko srpskih vojski s naglaskom na obrani ugroženog srpskog naroda

1985

obznanjena zamisao

1. VO
+ 3. VO
+ 1/3 5. VO
+ 2/3 VPO
= Velika Srbija

kopno:more=5:1
KOPNENA SILA

operacionalizacija

1987

1985

Preoblikovanje JNA u srpsku imperijalnu silu

Preustroj 1985-87. - ukidanje armija, divizija i pukovnija, umjesto njih ustrojavaju se vojne oblasti, korpusi, brigade

Strategiju općenarodne obrane i društvene samozaštite 20. svibnja 1987. usvojilo predsjedništvo SFRJ

1987

1985

Preoblikovanje JNA u srpsku imperijalnu silu

Svaka Republika je imala "svoju" armiju; zapovjednici su najčešće bili iz tih republika

Nova podjela zanemaruje Republika (Kadijević).

Strategija izvanredne prilike u "spriječavanju međunacionalnog sukoba"

Operativni razvoj snaga prema planovima uporabe za izvanredne prilike.

Dovođenje časnika s naglašenim opredjeljenjem za "velikosrpsku ideju" na zapovjedna mjesta.

Vježbanje postrojbi na smjerovima uporabe prema doktrini "bitka u prostoru".

Preustroj OS SFRJ 1985-87.

1987

Strategijska zamisao za agresiju

Velika Srbija

prevladavajuća vojna strategija

osvajanje teritorija
iseljenje pučanstva

Vojna strategija

teoretsko utemeljenje	- bitka u prostoru, udar s distance
organizacijsko utemeljenje	- 1986. Reorganizacija JNA (vojne oblasti)
pokusno utemeljenje	- ratni plan (S-2), ZSRV "Romanija - 87, 88, 89, 90"

$$2/3 \text{ VPO} = A + B + 2K$$

5. VO

Zagreb

1. VO

Beograd

● Najveća gradska središta na obali, s izrazitom većinom hrvatskog pučanstva
U gradovima su:

- 1. zapovjedništva
- 2. vojne škole
- 3. logističke baze
- 4. vojni stanovi
- 5. časničke obitelji srpske nac.
- 6. vikendice Srba
- 7. politička vlast

K

A

B

Split

VPO

K

A

pojas s većim brojem srpskog pučanstva

B

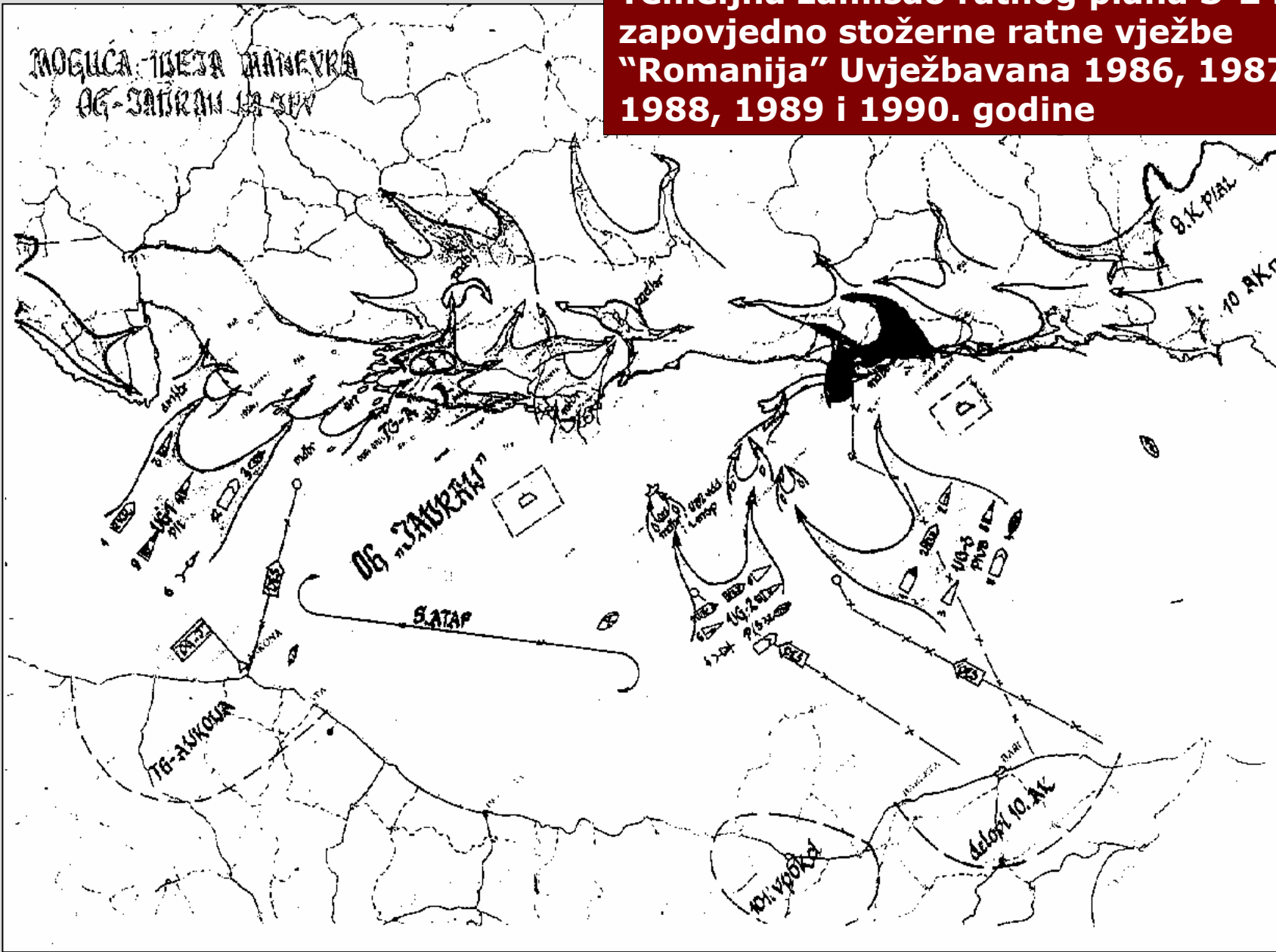
pojas vanjskih otoka, vojno-pomorskih uporišta s izgrađenom vojnom infrastrukturom (militarizacija otočnog pojasa)

K

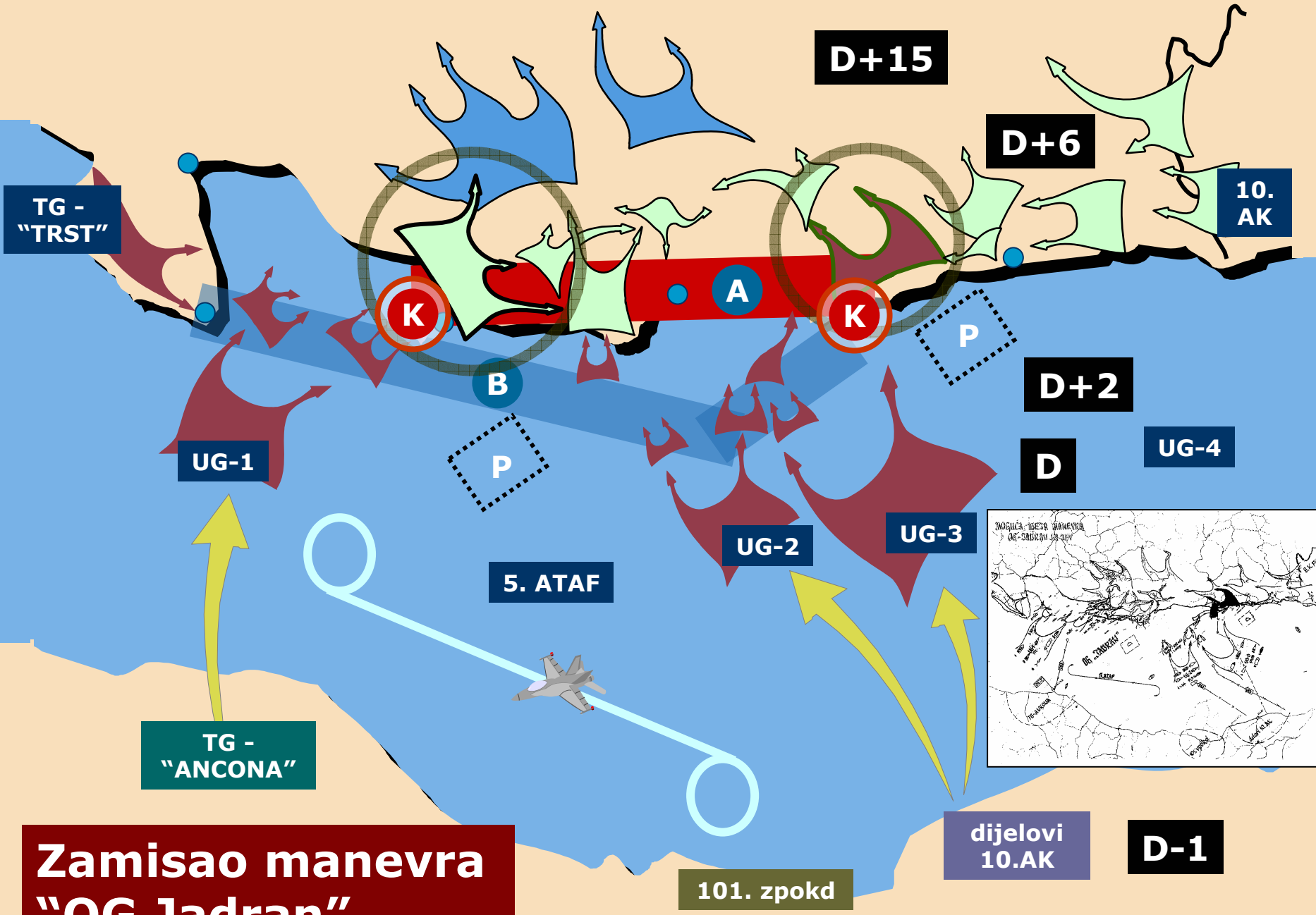
mjesto spajanja pojaseva A i B

3. VO

**Temeljna zamisao ratnog plana S-2 i
zapovjedno stožerne ratne vježbe
"Romanija" Uvježbavana 1986, 1987,
1988, 1989 i 1990. godine**

Zamisao manevra "OG Jadran"

1991

Plan izvođenja strategijske napadne operacije u agresiji na Hrvatsku

Karlobag - Karlovac - Virovitica
zapadna granica "Velike Srbije"

Operacijska osnovica razvoja
snaga za agresiju na Hrvatsku

- Smjerovi napada JNA i Srba
- Poligon Slunj
- Korpus u Kninu

Primjena strategije u dva stupnja

ključne točke

**Karlovac, Sisak, Pakrac,
Osijek, Zadar, Dubrovnik
i Vukovar**

I. stupanj

JNA - tempo napada na glavnim prometnicama (kombinirani pješačko-tenkovski, potpora topništva)

zrakoplovstvo - uništavanje civilnih objekata

mornarica - blokada

II. stupanj

simultani, osvajanje prostora unutar "ključnih točaka"

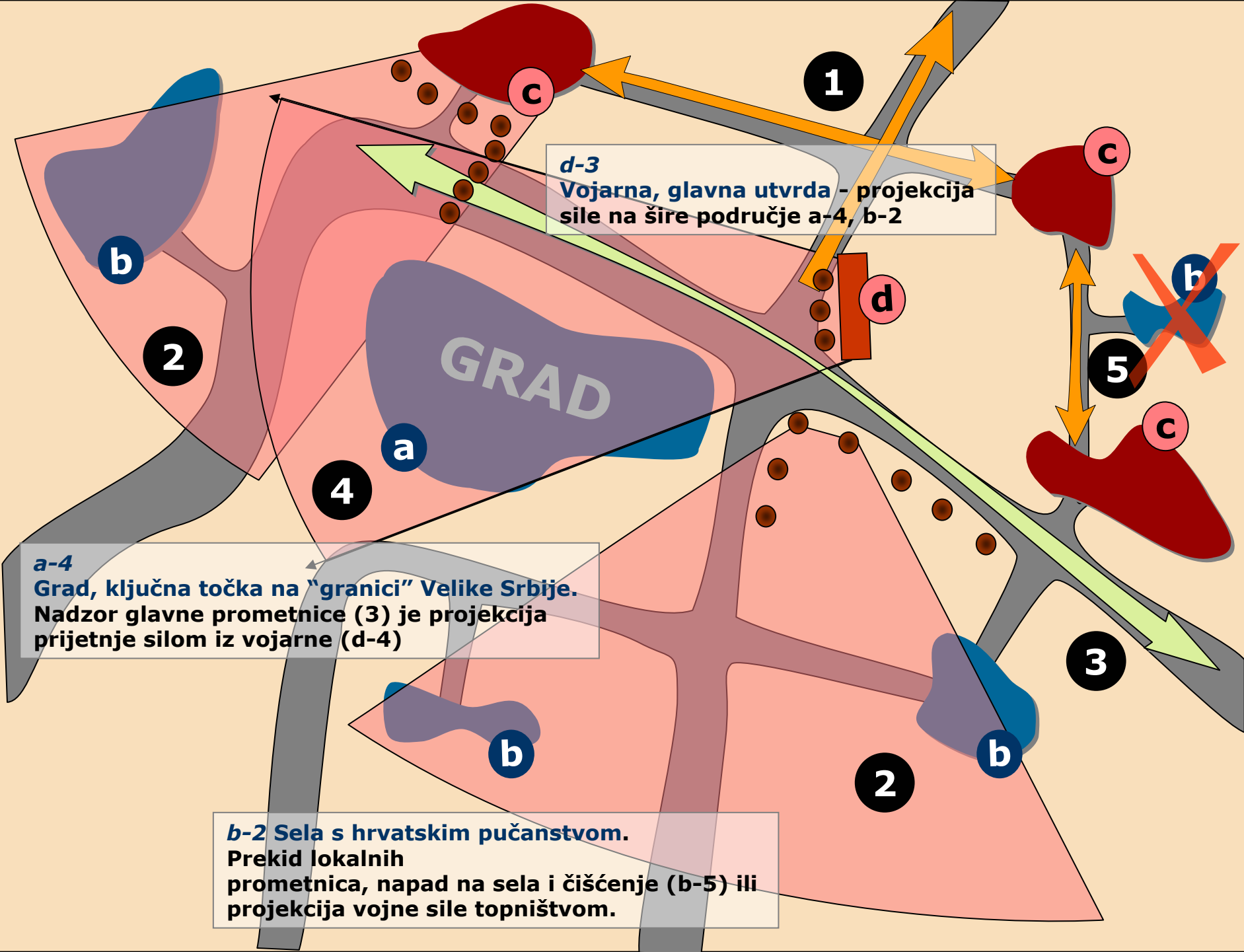
Srpski pobunjenici, TO - na bokovima JNA, napredovanje divergentno; osvajanje "ključnih točaka" niže razine, proširenje bojišnice.

Taktika napada

1. Uspostavljanje baza
2. Napad na sela s hrvatskim pučanstvom unutar sela sa srpskim
3. Nadmoć najmanje 2:1
4. Potpora topništvom, 10 km u zaleđu s dvostrukom ulogom: vatrena podrška napadu, djelovanje po selima u funkciji razaranja i panike
5. Logistika: kamioni i helikopteri

Naputak: temeljno angažiranje srpskih pobunjenika je zbrisati (uništiti) hrvatsko pučanstvo ispred sebe, koristeći isključivo teror (zastašivanje, progon, ubijanje i masakr)

Djelotvornost strategije “ključnih točaka”

U pohodu na Dubrovnik - Ravno -
prvo razrušeno selo u Bosni i
Hercegovini

Kombinirano djelovanje JNA i srpskih pobunjenika duž glavnih komunikacija, bilo je relativno uspješno samo na **dubrovačkom bojištu**, a ne i na istočno-slavonskom, zapadno-slavonskom, te središnjem (Banovina, Kordun, Lika, Dalmacija)

Zašto?

28. rujna 1991

ZSRV Romanija - scenarij za agresiju na BiH

JNA nije ostvarila postavljeni strategijski cilj - "poraziti HV i izbiti na slovensku granicu"

U igru se uvodi BiH

"Bez Jugoslavije neće biti nikakve države BiH"
Kadijević

SVEOBUHVAATNOST
jedinstveni plan
za agresiju

1992

siječanj-ožujak

4. korpus - Sarajevo

general major
Vojislav Đurđevac

5. korpus - Banja Luka

general major
Vladimir Vuković

**9. korpus - Kupres,
Glamoč, Grahovo**

general major
Sava Kovačević

10. korpus - Zap. Bosna

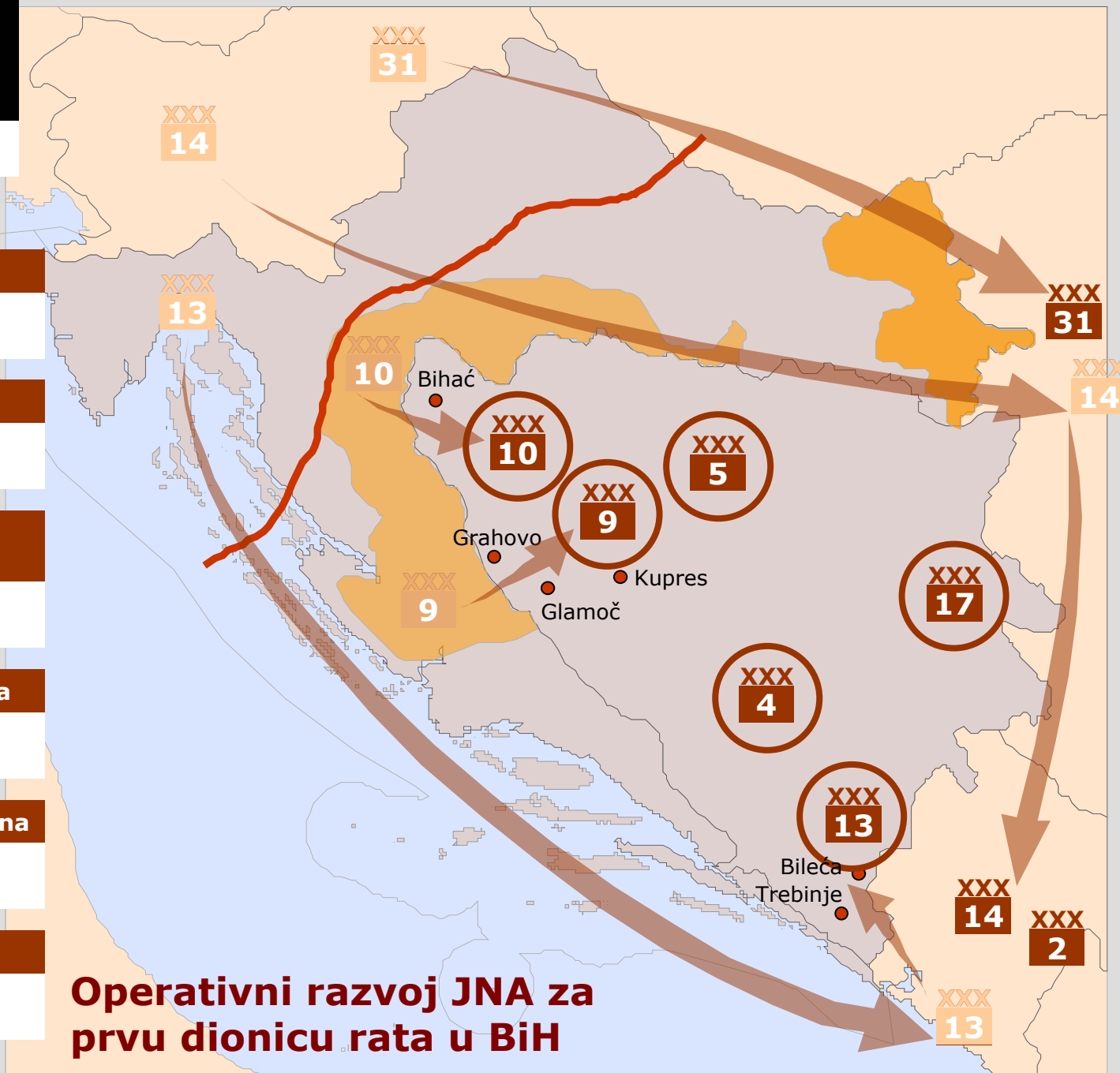
general major
Spiro Vinković

13. korpus - Hercegovina

general major
Momčilo Perišić

17. korpus - Tuzla

general potpukovnik
Sava Janković

1986

SZG

Ratni plan S-2 i zapovijedno stožerna ratna vježba "Romanija" na području Bosne i Hercegovine

Zagreb

prodor snaga NATO-a

Knin, Sinj, Livno, Kupres, Bugojno k Sarajevu sa zapadne strane

Beograd

TG - "ANCONA"

padbr

D+17

prodor snaga NATO-a

dolinom Neretve prema Sarajevu i spajanje sa 101. zpokd (desant na Romaniju)

Sarajevo

101. zpokd

D+6

OG Jadran

Podgorica

D+2

Skopje

10. AK

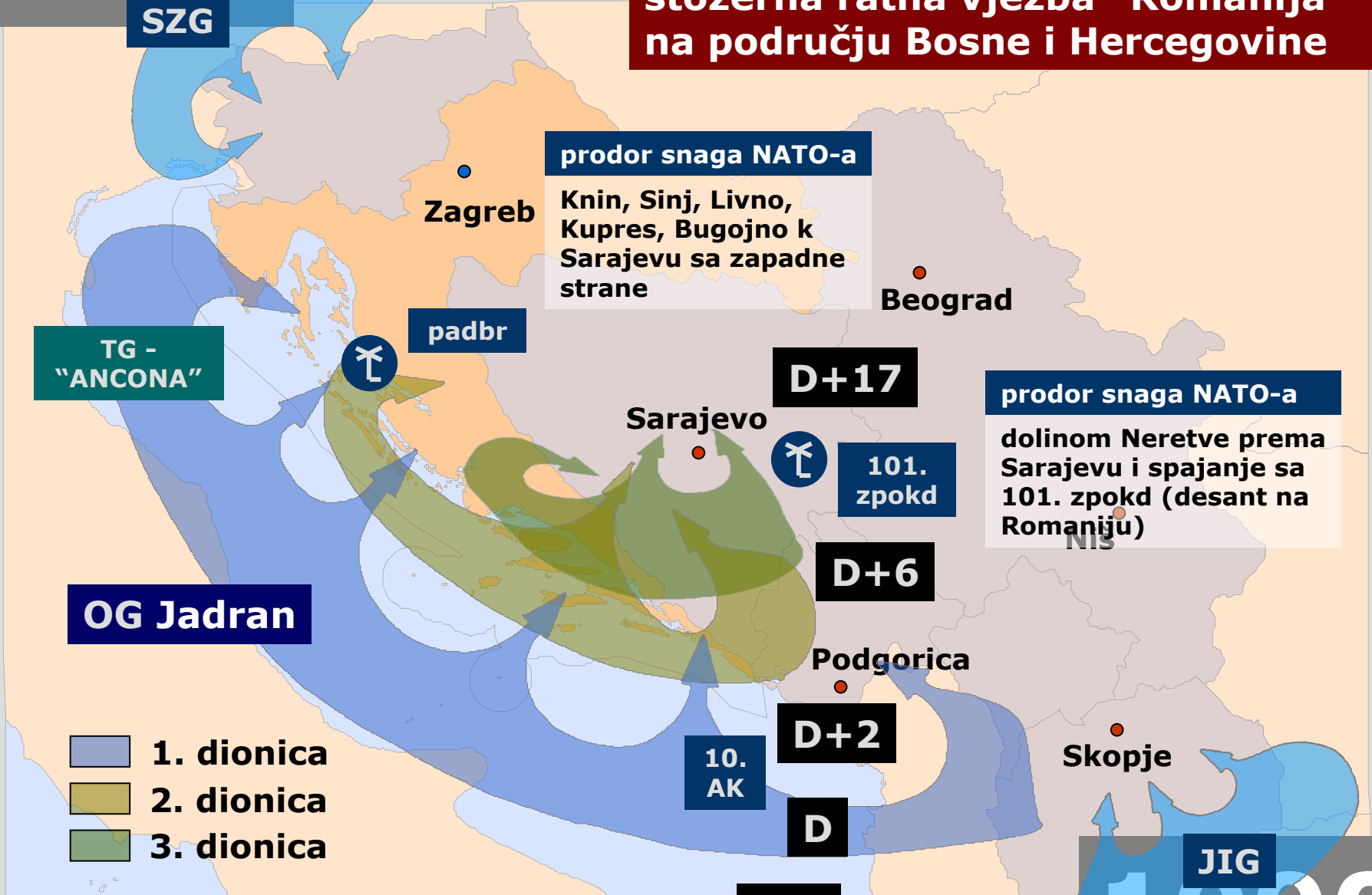
D

JIG

D-1

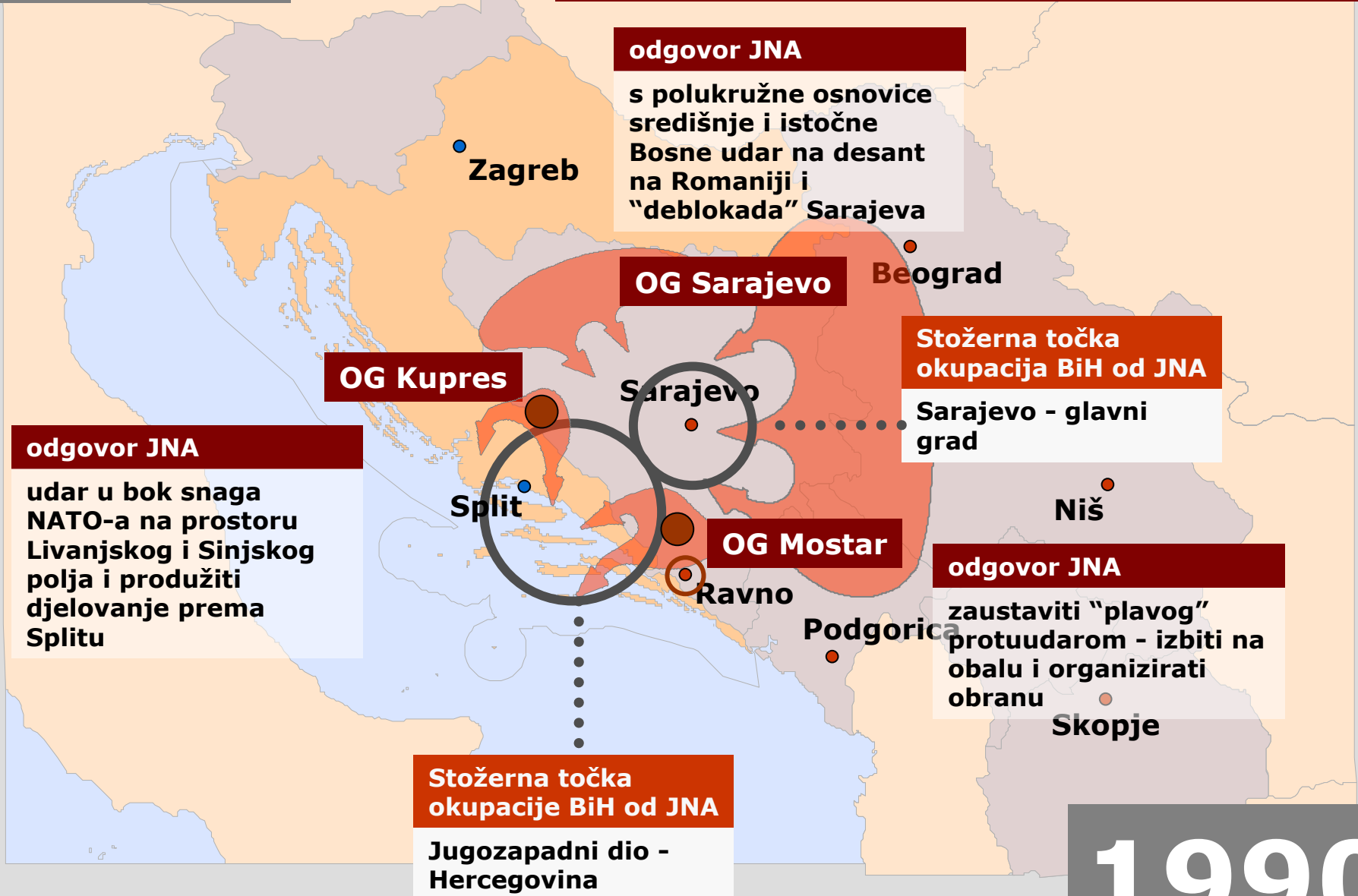
1990

- 1. dionica
- 2. dionica
- 3. dionica

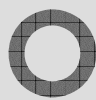
1986

Svrstavanje snaga JNA i odgovor na djelovanja snaga NATO

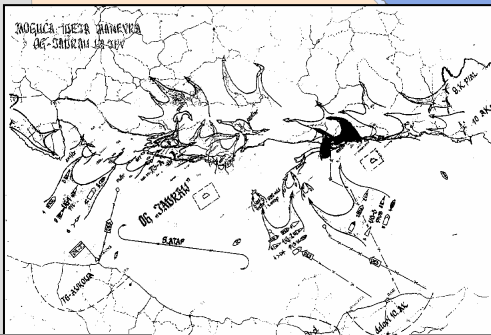
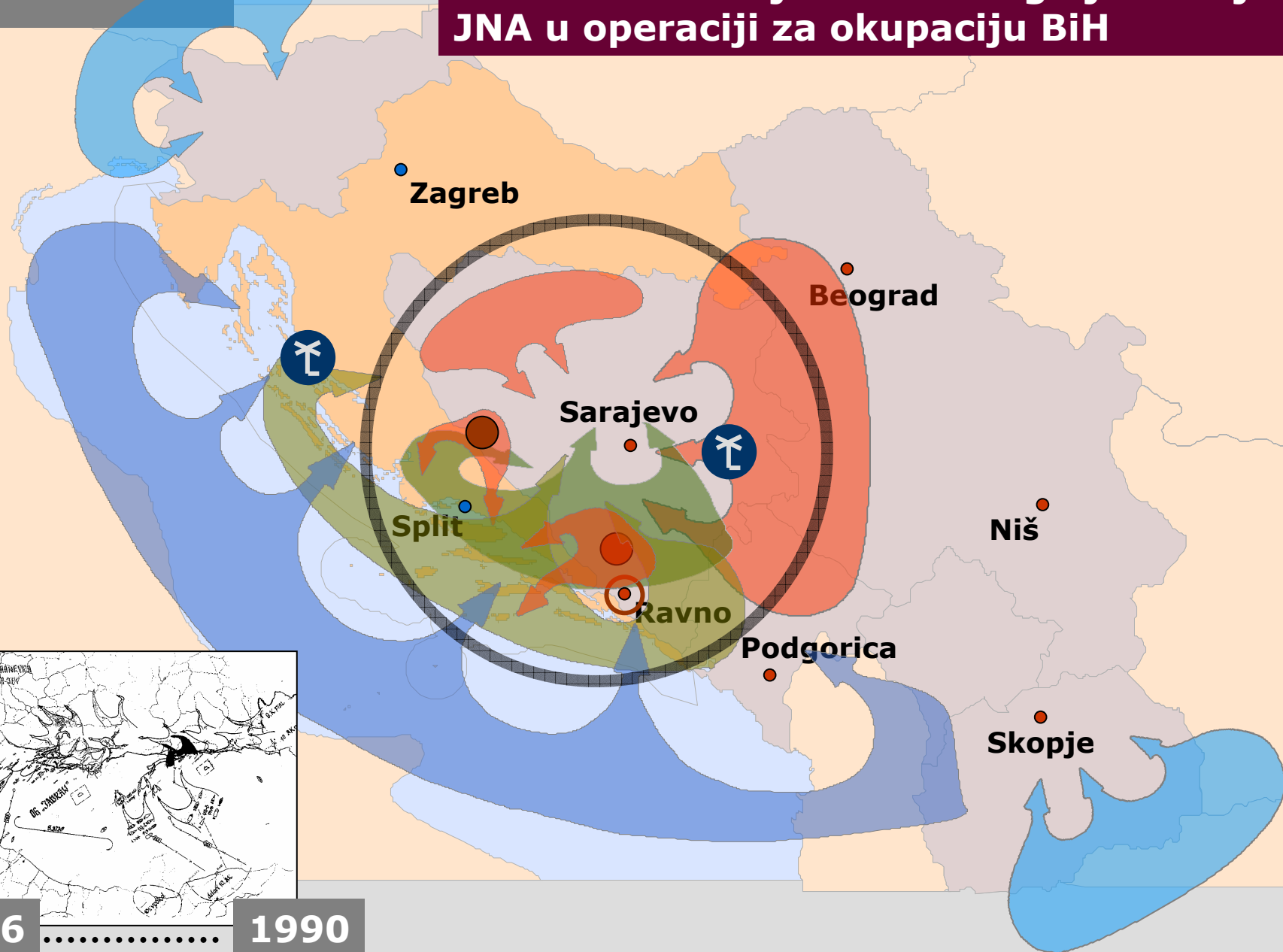

1990

1992

Sukladnost manevra iz ratnog plana S-2 i ZSRV "Romanija" i stvarnog djelovanja JNA u operaciji za okupaciju BiH

1986

1990

1992

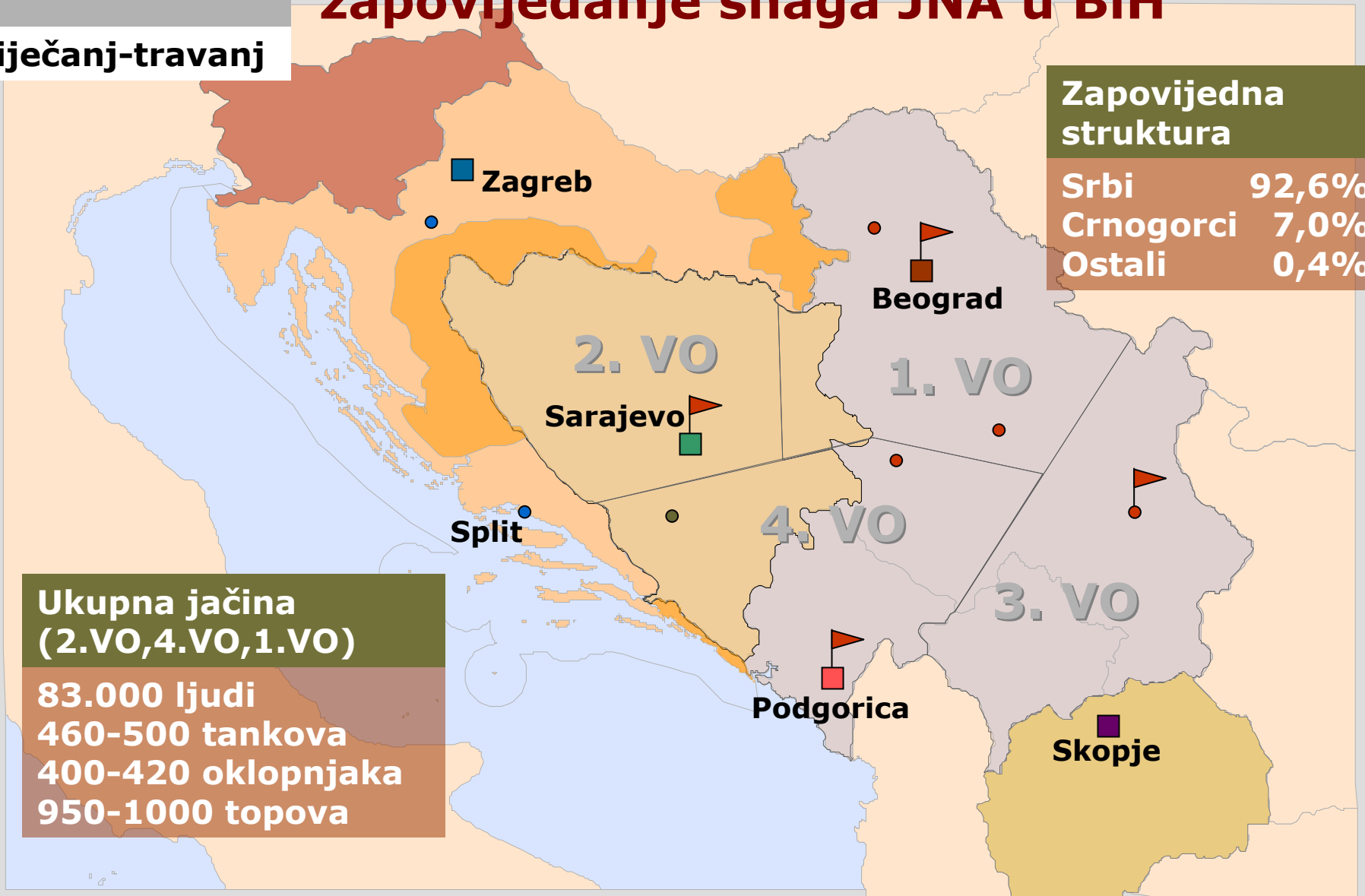
siječanj-travanj

1992

siječanj-travanj

Jačina i operativno zapovijedanje snaga JNA u BiH

1992

ožujak-travanj

Sustav zapovijedanja snagama "JNA" u BiH u prvoj dionici rata

SSNO/GSOS

general pukovnik Blagoje Adžić

2. VOJNA OBLAST

Zapovjednik

general pukovnik Milutin Kukanjac

Načelnik

general potpukovnik
Dobrašin Praščević

2. VO

1. VO

4. VO

**4. korpus
Sarajevo**

general major
Vojislav Đurđevac

**5. korpus
Banja Luka**

general major
Vladimir Vuković
general major
Momir Talić

**9. korpus
Knin**

general major
Sava Kovačević
general major
Ratko Mladić

**10. korpus
Bihać**

general major
Spiro Ninković
pukovnik
Grujo Borić

**17. korpus
Tuzla**

general
potpukovnik
Sava Janković

**13. korpus
Bileća**

general major
Momčilo Perišić
general major
Branko Stanković

Nakon ostavke (smjene) generala armije, Veljka Kadijevića, dužnost saveznog sekretara formalno preuzima general pukovnik Blagoje Adžić

Vidljivo je kako su zapovjedniku 2. VO, koji je ujedno bio zapovjednik svih snaga u BiH, bile podređene postrojbe 9,10. i 13. korpusa (ožujak-travanj 1992)

**"Zapadna srpska granica"
nakon prve dionice rata
u Hrvatskoj**

**Crta razdvajanja 2. i 4.
VO i njihov "prirodni
izlaz na more"**

1992

Prva dionica rata u BiH

travanj

1992

od svibnja

Sustav upravljanja nadzora

GŠ JNA

“koordinira izradu
obrambenih planova”

“zaštita vanjskih granica
i njihovo uvezivanje u
sustav Jugoslavije”

VJ

“vRS”

“SVK”

⋮

1992

od svibnja

Zapovijed o ustrojavanju "VRS" potpisao je general pukovnik Blagoje Adžić 10. svibnja 1992. godine u vrijeme kada je general pukovnik Milutin Kukanjac zarobljen u sarajevskom domu JNA. U zapovijedi stoji:

Formira se Glavni štab VRS u slijedećem sastavu:

- ***komandant***
general potpukovnik Ratko Mladić,
- ***načelnik štaba***
general major Manojlo Milovanović,
- ***pomoćnik za moral i informiranje***
general major Milan Gvero,
- ***pomoćnik za pozadinu***
general major Đorđe Đukić,
- ***načelnik bezbjednosti***
pukovnik Zdravko Tolimir
- i
- ***načelnik za mobilizaciju***
pukovnik Mićo Grubor.

**general pukovnik
Blagoje Adžić**

1992

od svibnja

Sustav zapovijedanja "vojske RS" nakon "povlačenja" JNA

"GLAVNI ŠTAB vRS"

Zapovjednik

general potpukovnik Ratko Mladić

Načelnik

general major Manojlo Milovanović

1. krajiški korpus

general major
Momir Talić

general major
Boško Kelečević

5. korpus JA

2. krajiški korpus

general major
Grujo Borić

pukovnik
Miloš Babić

10. korpus JA

istočno- bosanski korpus

general major
Novica Šimić

general major
Milorad Gavrić

17. korpus JA

sarajevsko- romanijski korpus

general major
Stanislav Galić

pukovnik
Dragan Marčetić

4. korpus JA

drinski korpus

general major
Milenko Živanović

pukovnik
Miladin Prstojević

hercegovački korpus

general major
Radovan Grubač

pukovnik
Vlado Spremo

13. korpus JA

Povlačenje JNA iz BiH bilo je samo deklarativno. Sustav zapovijedanja, postavljanja na dužnost, promicanja, plaće, te planiranje snaga ostalo je isključivo u nadležnosti Generalštaba Vojske Jugoslavije.

Raspored i sastav "vojske Republike Srpske"

1. KRAJIŠKI KORPUS
2 okbr, 3 mtbr, 7 lpbr,
19 lbr, map, mpoabr,
lap PZO, inž. puk
- ljudi 55000
- tankova 180
- OT 150
- top.oruđa 360

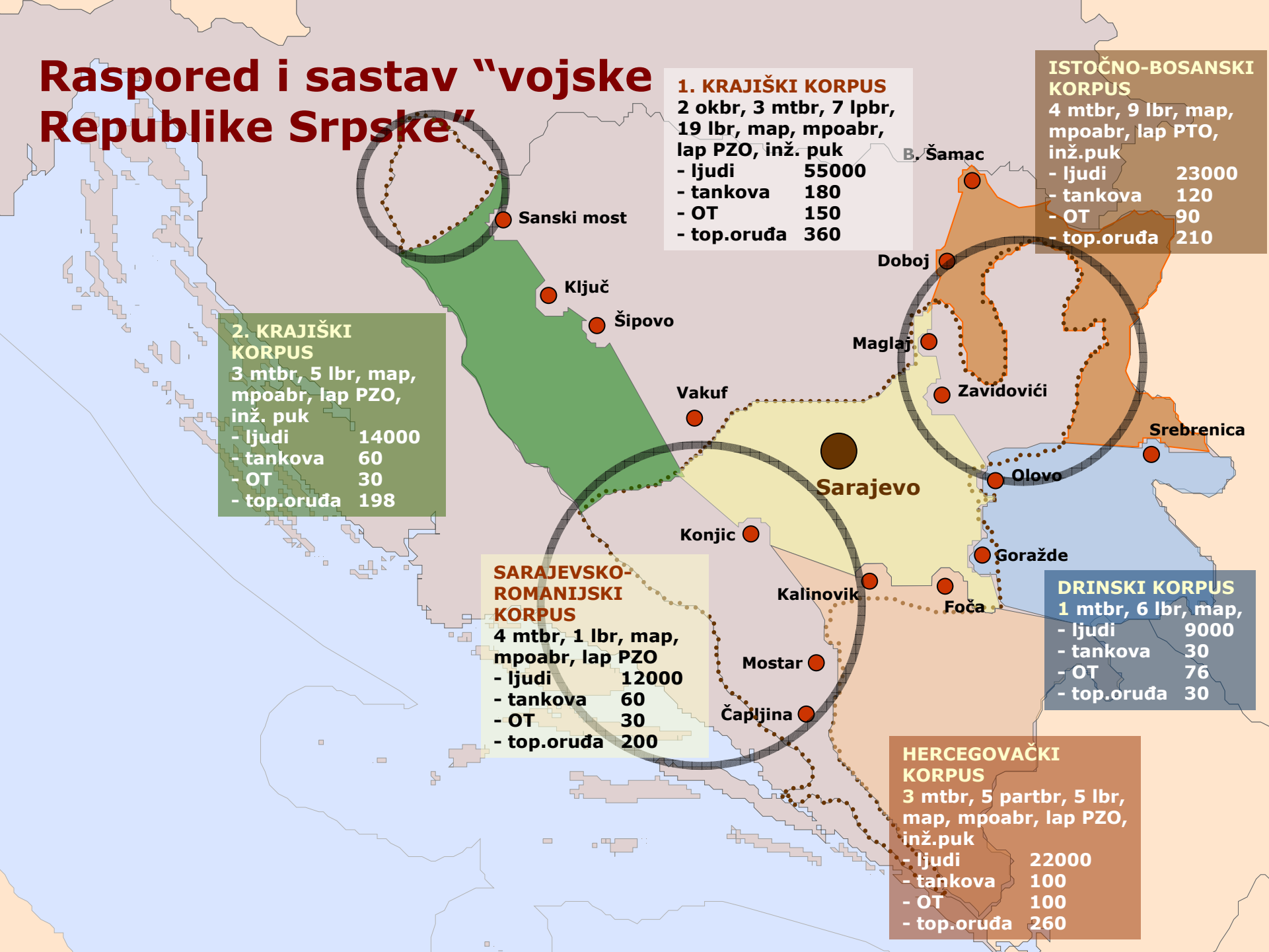
ISTOČNO-BOSANSKI KORPUS
4 mtbr, 9 lbr, map,
mpoabr, lap PTO,
inž.puk
- ljudi 23000
- tankova 120
- OT 90
- top.oruđa 210

2. KRAJIŠKI KORPUS
3 mtbr, 5 lbr, map,
mpoabr, lap PZO,
inž. puk
- ljudi 14000
- tankova 60
- OT 30
- top.oruđa 198

SARAJEVSKO-ROMANIJSKI KORPUS
4 mtbr, 1 lbr, map,
mpoabr, lap PZO
- ljudi 12000
- tankova 60
- OT 30
- top.oruđa 200

DRINSKI KORPUS
1 mtbr, 6 lbr, map,
- ljudi 9000
- tankova 30
- OT 76
- top.oruđa 30

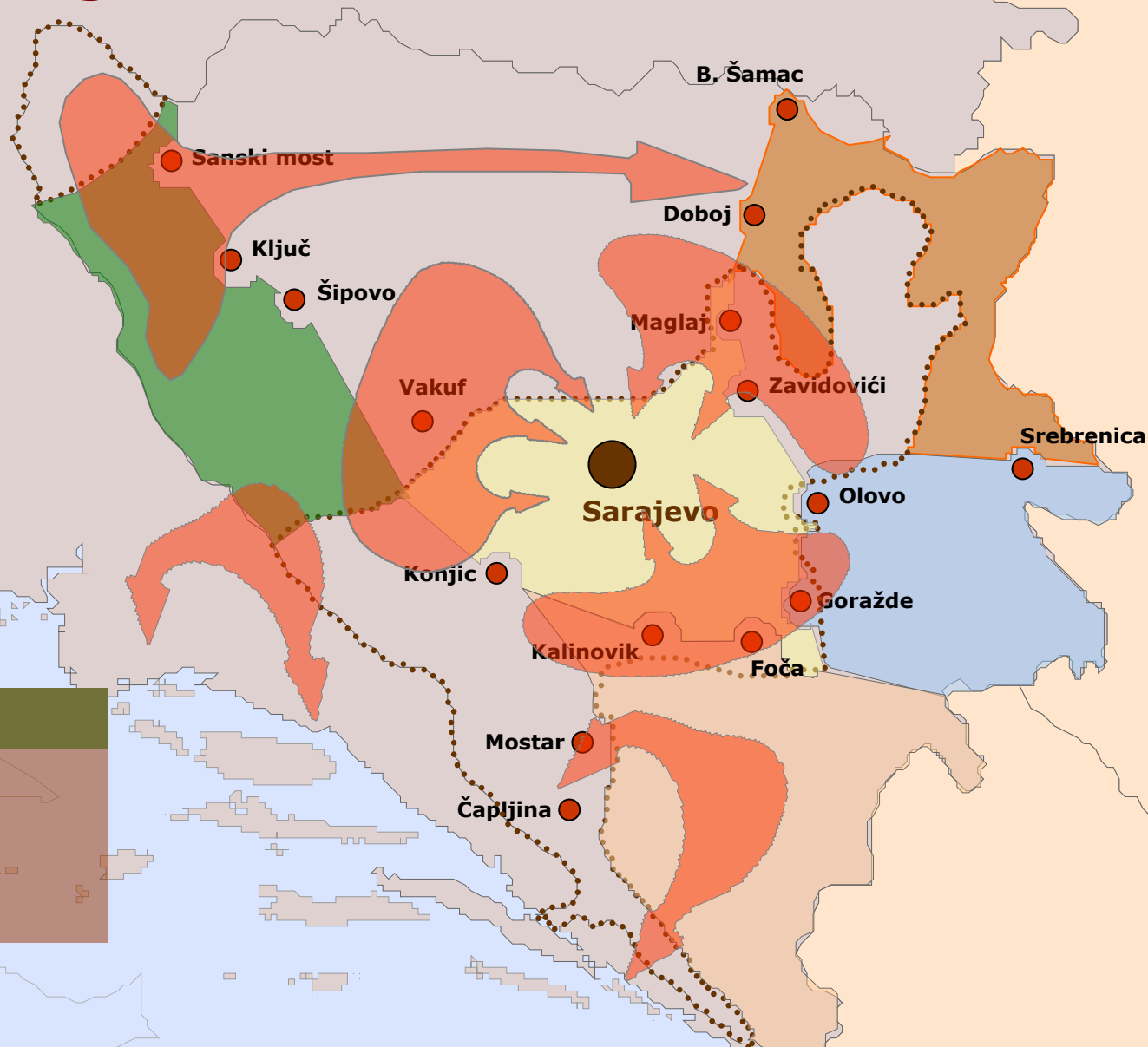
HERCEGOVAČKI KORPUS
3 mtbr, 5 partbr, 5 lbr,
map, mpoabr, lap PZO,
inž.puk
- ljudi 22000
- tankova 100
- OT 100
- top.oruđa 260

1992

1993

Druga dionica rata u BiH

Ukupna jačina

135.000 ljudi
550 tankova
430 oklopnjaka
>1300 topova

Kraj.